

САНАА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 15 (7244) • 1992 жыл Олуныу 4 күнэ. Онтуорунуук • Сманата 8 харчы

Тиэйэр-таһар үлэлэр ДНЕВНИКТЭРЭ

Бастагы колоннада — от, концентрированной амы-
дык тизлэхтээдэ, иккис-
из — тизлэнэ (тоннана).
Карл Маркс 890 12
Субурууснай 1018 180
Э. Эрстини 3965 547
«Чурапчы» 2643 636
«Мугудай» 1004 336
«Бахсы» 1656 688
«Мандабайыт» — —
Оройуон үрдэ: 11174 2399
Кэниги икки нэдиэлэ
тастан оту тизийн балаҕа
тэлимирдэ. Того диктэххэ,
бириниан, совхозтарга
мнэстээ баар от саллаһа
буһатын азыбаата. Икки-
һиниан, кини автопарк дуо-
абардаах хаһаайыстыбалар-
ыгар күнүстэ иккилэн-
үстүү автомашинаны сы-

һыран үлэлэтэр. Ол түмү-
гэр «Бахсы» «Чурапчы»
уонна Эрстини аатынан
аатынан совхозтар атыт-
тартап көбүчү тизинилэр.
«Бахсы» совхоз тизлэх-
тэх отун, бурдугун аҥа-
рын кэриҥи ылла. Тастан
көмөтө суох «Мугудай»
совхоз да балаҕа тэрэ-
һиннээри көрдөрдө. Аҥа-
рас байытын күүһүнэн оту
Золотинкаттан Хатастан
Мөгэ-Хангаластан Ордко-
ниндавскайтан уонна
Нюотараттан таһынар.
Баар автомашинна, трактор
барыты кыттар. «Чурапчы»
совхоз Нерюнгринтан 220,
Мандабайыттан 396 тон-
наны аҕалына.

Тиэйэр-таһар үлэлэр
уматын суоһуттан Карл
Маркс аатынан уонна
Субурууснай аатынан сов-
хозтарга тардылыннар.
Субурууснай аатынан сов-
хоз сүччэх Аҥма уңуор-
тан байыта оттообут 348
тоннатыттан эрэ 180 тон-
натын ылла. Эһи от наа-
да буолан турар эрэри,
отун хантан ыллара да
бизлибэт. Маркстарга кэ-
ниги 5 тонна фураж бур-
дук, 10 тонна комбинирэ
эрэ кэдэ. Оттон Эрстини
Эрстини аатынан совхоз
аны да 2000-н тахса тонна
оту тизнэрэ турар. Ол
һинтэн аҥардас Нюотарат-
тан 1362 тонна калара

баар. Нам оройуонугар 108
тонна звено оттообута өссө
да ыллала илди.

Быһата, балаһыанна
кытаанах. Совхозтарга ити
онноорор байыларын аҥа-
ралара оттообут отторо
калара баҕалаах буолан
турар. Уматын техника
тизийбэтин доһуурдаах
да ас ыллалара уустугур-
да. Оттон тастан көмө бы-
таарда. Сорхотторго, холо-
бур, «Мугудай» сылгы
аводугар, «Чурапчы»
совхозка сылгы аһылыкка
кырбэтинэн кыбытарын
плох улахан. Угус ферма-
лар ымарга урдуттан аһы-
лыктын олороллоро эмнэ
баар.

Тыа хаһаайыстыбатын
управления.

Райсовет председателигэр М. Н. СИБИРЯКОВКА АНАБАС СУРУК

Аҕа дойдуну көмүскүү сэрки сылларыгар
киһи өйүгэр-санаатыгар баллаат мар дыһал
тахсан, тыһыынчаанан биэр дойдутаахтарбыт
сөр суолламмыттарыттан улаханлык харааста-
быт. Оройуон салалтатын туруореуу-
тунаа ол кырыыстаах уураах көтүрүлүбүтүт-
тэн улаханлык үөрөбүт.

Саха Республикатын Министрлэрин Советын
1943—1947 сс. төрүөх көһүү өбөлүгүгэр пр-
вительственной көмөү эмнэ онгорор туһунан
уурааҕа тахсыбыта, Онон туһаанаах доһуон-
нары хомуйан ветераннар оройуоннаагы со-
веттарын президиумугар түһэрбиһит. Онтунан
быт биэр саастылаахпыт, куорат олохтоодо
П. П. Потанов сүүрэн-көтөн, үнсөн-харсан,
быһата, кини «улахан көмөтүнэн» тохтолу-
на. Кырбэти докумуоннартан көрдөххө, «көй-
төтүлүбүт» көһүү өбөлүгү республика үр-
дүнэн баара-суоҕа сүүрбөчүбүт.

Билигин көһүү сылларыгар төһө да үлээ-
бэтэхпит киһи оройуонмут доһуон үгүс хара-
ҕын уутун, мар дыһаатын, сорун-муһун
тыһынаах туһуларга буолабыт. Ону хаһан уон-
на ханна төрөбүлүбүтүт, төрөбүлүбүтүт ки-
иһэхтэрин туһулуур нэспордарбыт ырылыччы
көрдөрөллөр. Билигин төрөбүлүбүтүт, хаан-
уруу эдэһий, убай доһуонут, эбэлэрибүт, аҥа-
ларбыт Кэбээйи, Эдэгээн, Булуҥ оройуонна-
рыгар сырдык тыһынара быстыбыта, мар сору-
муту эт саныларыман сүкүбүтүтүтэ дуулабы-
тыгар үйэ-сээс тухары сүлэстэх сөһөн сыл-
дыар, утуйдаахтыгына да түүлүбүтүтэр киирэр.

Потанов санымын курдук 4 ыһа, солк.
харчытыгар олох даҕаны суудайаппыт. Били-
гин сээр-майгы өрөсөйдөөбүт кэмнэргэ, олохтут
кырдыктаах историктыгар олохтунан, биэр
кэрэ-бэлтэ кэрдиис нэһиһин туһулуур көһүү
кыттылааҕа дастабырыаннааны калдарбыт сөл
уонна толору сээрдэх буолуо ата дин саныы-
быт.

Ытыктабыллаах Максим Николаевич, ити
оройуонмут иһинэн хаһа баҕарар иһаллар бол-
пурок, Онон субалэһан билигин туһааһыттар
быһааргытыгар эрэнэбит. Эһиһитин оройуон-
наагы хаһыат көһүү күүтэбит.

1944—1947 сс. төрүөх көһүү өбөлүгү:
Дмитрий Эверстов, Семен Михайлов, Мария
Ананьева, Иван Наунов, Мария Лукина,
Любовь Собакина, Анастасия Наумова, Ни-
колай Оконешников, Евдокия Каженина,
Роман Михайлов уо. д. а.

«Тулуҥчаан» оҕо са-
дын интэлидэччилэрэ
улаханлык табыллыбыт
дьон. Бастатан манньк
сөдөрөй оҕоһуулаах
сад аҕаах буолуохтаах.
Араас байлээх саха-
лы дээрэккэн кизгэл-
лэрдэх сырдык, киз-
куон дьыаҕа-уокка кы-
рачааннар күнү-күнү-
тээн эйгэс иһэлэн сы-
һыаннаах воспитател-
рин кытта солото суох-
тар—уруһуй, ырыа,
көрдөөх-нардаах оон.

һуу аһыбар ыларал-
лар.

Бу «Тулуҥчаан»
харааха быраһыллар
гыла өбөлөр төрөһүт-
тэрэ — «Агропром-
строй» МПМК-тын үлэ-
һиттэрэ субалэрин хол-
боон тутан таһаарбыт-
тара.

Мехколониэ ааспыт
өрөбүл күнүгүтэ эмнэ
байыта туһуут сабыс-
сына культурайа, спор-

Быларынгыга тэһнээтэххэ

Субу күнүгүтэ оройуон
совхозтарыгар барыта 393
ыһах төрөтө уолсайа
1137 ыһах. Күнгүтэ калы-
войуон 51,1 центнер үтү
ыһыллар, иһинтэн 49,8
центнерэ туттарылар.
Иһини ааспыт сыл ту-
һаанаах көһүн кытта тэ-
һнээн көрөр буоллааха, ки-
һи соһууон курдук сыһы-
нара тахсар. Холобур, бы-
ларыын субу күнгүтэ 589
ыһах төрөбүтэ, 2907 то-
бо ыһах, күн ахсын ба-
лохойуон 104,8 центнер
үрүн илгэ ыһыллара, он-
тон 95,7 центнерэ тутта-
рылар. Быһата, быһыл
быларыынгыга кырбэти-
битин аҥарын эрэ ситиһэ-
бит.

Бу үүмүт сыл бастагы
ыһылар оройуон үрдүнэн
42 сүөһү туһата суох өл-
лө. Ол иһинтэн Субурууснай
аатынан совхозка 15, Эр-
стини Эрстини аатынан сов-
хозка 12, «Мандабайыт»
совхозка 7 төбө. Быһа
уонна тигэһэлэри снэмэ-
лэһин быһыл эмнэ олус
быһаанлык саҕалаһа, үгүс
сирдэргэ солтоох үлэһир
усулуобуһа даҕаны суох.

Бөрөһэни турутууан Карл
Маркс аатынан эрэ совхоз-
ка 10 ыһах искусствен-
найдык снэмэлэһинэ, онтон
атын хаһаайыстыбалар ити
болпуросуна хаһан ыһа-
салара биллибэт.

Совхозтар төһө да
ыһылыгыттарынын иһин,
хаһаайыһыһаһын ханын
эмэ ыһыматын таламмыт
эти, үтүт онгорон таһа-
рыахтаахтытын бары
туһулайдык өйдүүбүт. Он-
ну буоллаһына үтүт ыһа-
мын урдэтинэ, сүөһүнү
буһатыгына, туһата суох
өлүүнү таһаарбат туһугар
мнэстээ туһаанаах дьа-
һаллар ыһыллаһахтаар.

Р. СОФРОНОВА.

Нэһиликтэргэ баһылыктар ананнылар

Оройуон администрациятын баһылыга И. С.
Синцев нэһиликтэргэ олохтоох администрация-
лар баһылыктарын анааһыны саҕалаата.

Ити курдук олохтоох администрация баһы-
лыктарынан Кылааннаахха бу иһинэ маһа
сельской Совет председателинэн үлэлэбэт
Иван Семенович Кузьмин, Кытаанаахха бу
иһинэ оройуон сир реформатыгар комитетын
председателинэн үлэлэбэт Николай Гавриль-
евич Михайлов аһыһымдар.

«СО» корр.

«СЫАНАЛАРГА ЧЭПЧЭТИИЛЭР

Саха Республикатын Министрлэрин Советын 1992
сыл тохсунуу 25 күнүһүнэн 666 №-дэх уураарынан
аһылык бордонууларыгар республика бюджетыттан
дотация суотугар чэпчэтиилэр оҕоһуланнар сыана-
лар уларыттылар. Баастагы колоннада — көһүү сыана,
иккис — сыага, чэпчэтиллибит сыана (сольеубайынан).

Чочогой 35 бырыһыаннаах	229,03	12,00
Сүөгэй 25 бырыһыаннаах	174,43	34,00
20 бырыһыаннаах	151,71	37,00
Ыһах арыһа		
«любительской»	391,37	45,00
«крестьянской»	373,24	40,00
Ыһах этэ I категориялаах	197,52	40,00
II категориялаах	143,94	30,00
Убаһа этэ	144,93	30,00
Сылгы этэ I категориялаах	144,10	25,00
II категориялаах	133,12	20,00
Үүт 25 бырыһыаннаах	21,42	1,50

Ити курдук үүнэһин арыһытын бары көрүтүһүгүтэ,
сиһиниһэ этигэр, а. д. а. бордонууларыгар эмнэ чэп-
чэтиилэр оҕоһулуһулар. Сорхотторго, холобур, үр-
дүкү суорт бурауттан астаммыт килиһкэ, сманалар
уларыттылар.

Е. ЛАЗАРЕВА,
райпотребсоюз кылаабынай бухгалтер.

тиннай комплекс дьы-
тин аанын тэһиттэ үлэ-
һиттэрин доһуобуһаа-
рын чэбдиһирдэр, куль-
турнай сыһыалаһылар
тэһиһэр кини быһымы-
нан тэлэччи аста. Би-
лиһини олох эконо-
мическай турук өртүһүн
татын балаһыаннара
кырбэти көһүтэр үлэһит-

тэр уонна кинилэр оҕо-
лорун туһугар кыһа-
ныһа доһуоннаах хар-
ды быһымынан көс-
төр.

Синцовка: «Тулуҥ-
чаан» оҕо садын ин-
тэлидэччилэрин кини-
рыгар.

Т. Кардашевскай
фотога.

Совхоз бастык тракториһа

толордо. Бастык механиз-
атор бу үлэтэ атыттарга
холобур буолуон сөл.

Механизатор бу күн-
нүгүтэ отделение фермала-
рыгар оту таһыта, тэ-
риһталарга уонна нэһи-
һиниһэ олохтоохторугар
оттуу маһы тыһаттан кил-
лэһинэ үлэһиһэр. Оттон
саастаах-сыйаһытты ыһдарга
үлэһин туһунаах ардаһыт
этэр буоллааха. Ыһы-
уонна ыһыс сирни таһа-
таан туһааҕа таһаарын
курдук тыһы суолталаах
үлэһиһэр Александр курдук
сүөгэйэр күнүһиһэр сыл-
дыар дуулуурга уоһаттар
дөһөһиниһэх үлэлэрэ бы-
һаарар.

Колуһуһун колуһуһу сол-
буһар ыһыт нэһтээх. Кини-
һэр, үйүһу-быһаһы уһа-
сыһыт дьон туһаһаһын
кэлэһан, үлэ урдук сити-
һиниһин, кырбэһитин ыһы-
лара кырдыаһастарга. Үө-
рүүнү үөһэтэрэ снээрдээх.
Онуоха Мандабайыт бо-
һуһуһуһун олохтоодо Алек-
сандр Аверинскай аста
аһаһаһара, кырдык, аһыт.

«СО» корр.

БЭЙЭТИГЭР ТАРДАР СИР

Пермстэн уобалас. Уобалас БКЭ-лэри нитэриэ-лэргэччилэри бэйэтингэр тардар буолуодуттан ба-лачча нэм ааста. Мөмөһа-дэринэһинэ атын плана-ттан кээлээччилэр суу-

субу сыйдыялларын ту-
нуан созунар хайыаттар
сирейдеря ылан кэбисте-
лэр. Биллибэти-көстүбэти,
таабырынаады таптааччы-
лар малга кэлэргэ тала-
дыыларын бирэччиинэтизи

ни буолла. Сорохтор та-
быллынылар; нигнээн
эбэтэр түүнү халлаанга
«терияллылар» эбэтэр
«шардар» котоллорун кэ-
тээн көрөбүт буоллоһунулар.

Перьт атын планетатан сыдыааччылары натары сибэстэһини етолицатын быраабынан биллгитхэс дараны уфологическай нулуунтаах. Итиннэхэ маана буолар дыктылээх нэстүүлэр баһыалнай уонна гравитацияны радарарга эмнэ биллэллэр-көстөллөр дикэн эбэн этиэххэ наада

Бу бийигт ивээлбүтүгэр
Молебжа дэриэбинэжэ ус-
туллубут хаартыскаттан
репродукция. Бу шардары
любител.уфологтар экспе-
дицииларын кыттыылаажа
устубута.

ССТА ФОТОХРОНИКЕТА

МАХТАНАБЫТ

Кэргэним, арабыт, ұба-
ным, аймахпыт Петров Ва-
сильи Васильевичи тивэх
суолутар атаарыыга ко-
молоскут, ой-санаа өртү-
нэн өйбүл буолбут Смы-
лан уластайык балымба-
тын коллективыгар, ай-
махтарбытыгар С. С. Фе-
доровска, М. Н. Поповска,
ыкса малларбытыгар Не-
устроевтарга, Макаро-
втарга истин махталбын
тиэрдэбит, минилэргэ эл-
гиз доруобуйаны, олох-
торутар бары үчүгэйи,
үлэлэригэр ситиһилэри,
инниктик дьон кыһалда-
тыгар мэлдьи амарахтык
сыһыаннаалларыгар ба-
рабыт.

Кәргәнә, кыһна, бы-
раата, күтүөтә.

Узбекистан НА инициатива ўзбекистон
«ЛИЦЕНЗИЯ»
НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ
ХОЛДОВУК

Орто Азия хайлаларын ыраастаммыт-балзам мумияларын атымды.

СҮБЭЛДЭНЭР:

ас буһарар органнар (куртах, быар, тоал) ыарымыларьтар, куртах бааһыран ыалдыыстыгар, семорройга, унуох тостуутугар, эчэһинигэр, булгуруйуутугар, илдьи охсуллууга, илэһингэ уонка систингэ, биһлээххэ быстыыга, тромбофлебика, ис дьөлүтэ кэһилээһи ыалдыыстыгар, сүрөх олохсуйуутугар, ирингэрэр искэнгэ, кутлаах истэрэ мэлтөөһүнүгэр, мигренгэ эпилепсияга, сирэй нервэтин баралыһымыар, бронхиальной астмага, тымныһаа ыалдыыга, дыахтар уонна эр дьон ыарымыларьтар, радикулитка, ревматизмига, нейродермикка, парадантозка (тинс ыарымытыгар), экземага үгүс атын ыарымыларга туттарса.

1 грама 10 солн, биир хаата (5 гр.) 50 солн.
дизн суоттаан, оино почта ороскуотун эбэн
почтада толөөн ыларга ытыллар.

Бастагы курска мумие заадыллар лээмэ-
нэ—ини ыйазыныттан көрөн 10—25 гр.
Хайдах эмтэнэр туһунан инструкция сакаасчыт
көрдөнүтүүнүн босхо сыныарылтан ытыллар.
Мумие хаачыстыба дастабыраныытата-срти.
факаттаах, Төнүү аадырыстаах көмпүөргитин
уган ытыаргытыгар көрдөнүбүт.

Алдырылып: 660028, Красноярск-28, А-Я—
11956 НПО «АВИЦЕННА».

БОЛБОЙУН: «САХААДА» ЛОТЕРЕЯТА

«Сахаада» хаһыат малсал потерейтын сараалабы-
тын аарааччы истигит буолуохтааххын. Потерей-
най биллэт уопсай ахсаана—200 тыһыынча. Биир
биллэт сыаната—10 солкуобай. Потерейтан киирбит
үп 50 бырыһыана сүүйүүгэ барар, ол эбэтэр сүүйүү
сыаната—1 мөлүүһүн солкуобай.

Сүүнүүг баалар: «Тойота-Мазда» автомобил (Япония), омул дойдуларьгар оёһуллубут нистэнэр массьыналар, видеосистемалар, магнитофоннар, автомагнитолалар, оуу таһьнан «Урал» мотоцикл, холодильниктар, өгнөөх телевизордар, морозильнай камера, дьыа тэриллэрэ, о, д. а. сэдэхтин көстөр табаллар.

Лотерея тиража олунгу 28 күнүгэр соньонукта.
Тираж таблицага «Сахадала» бачаттанинса.

Лотерея билеттэрэ «Союзпечать» отделениетын
кискатыгар атылланаллар.

Олох даяах өгөгтүн хаягчидар комбинат са-
наасчигт бэйэтин матурыг адалтан чараас таганы
тугнигт сакаас ылар. Санаас ханынх кугигт ылыллы-
рын приемоцкитан бисенэххитин сөн. Телефонмунт:
21-204.

Администрация.

Тапталлаах кэргэним, арабыт

ИВАНОВ Петр Афанасьевич

Көргөз, оңолоро,

Кэргэнэ, оёолоро,

Эрилик Эристини аатынан совхоз администрацията, профкома, Холтобо отделеннетын коллектива отделение управляушайа

ИВАНОВ Петр Афанасьевич

олбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, бары чугас
дьонугар дүрүгү кутурбаннырын биллэрэллэр.

Холбоо сельсоветын президиума, ветеран-нарын совета отделение Управляющая

ИБАНОВ Петр Афанасьевич
эмискэ малдын олбутунан карзанигэр, оло-
ругар, аймахтарыгэр, доготоругар диниг ку-
турбаннарын тизэрдаллар.

Сибас узелын администрацията телеграфистка Бережнова Раяна Михайловнага агага

ПЕТРОВ Василий Васильевич

МЭЛДЭЭН ОЛБҮТҮВЭН ДИРНГ КҮТҮРЭАНЫН ТИЭРДЭР.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отделы — 21-265, общий — 21-505.

Учредитель газеты «Сага олох» — районный Совет народных депутатов.

Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам

Индекс газеты 54967. Объем—1 уса. печ. лист. Тираж—4387